

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
INSTITUȚIA PUBLICĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI
JURIDICE, POLITICE ȘI
SOCIOLOGICE

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
tel/fax: (+373-22) 27-05-37; 22 54-66-92
E-mail: icjps.mecc@gmail.com

MINISTRY OF EDUCATION, CULTURE AND
RESEARCH OF REPUBLIC OF MOLDOVA
PUBLIC INSTITUTION
INSTITUTE OF LEGAL, POLITICAL
AND SOCIOLOGICAL
RESEARCH

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
tel/fax: (+373-22) 27-05-37; 22 54-66-92
E-mail: icjps.mecc@gmail.com

EXTRAS

din procesul verbal nr. 10

al Ședinței lărgite online a Consiliului Științific al ICJPS

din 25 noiembrie 2020

Prezenți: 13 membri ai Consiliului Științific din totalul de 17.

S-a discutat:

Cu privire la aprobarea raportului de activitate referitor la rezultatele științifice obținute în anul 2020 în proiectul, finanțat în cadrul concursului Program de Stat (2020-2023) al ANCD - 20.80009.1606.05 *Calitatea actului de justiție și respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova: cercetări interdisciplinare în contextul implementării acordului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană*, conducătorul proiectului: doctor habilitat, profesor universitar Cușnir Valeriu.

S-a hotărât:

A aproba raportul de activitate referitor la rezultatele științifice obținute în anul 2020 în proiectul, finanțat în cadrul concursului Program de Stat (2020-2023) al ANCD - 20.80009.1606.05 *Calitatea actului de justiție și respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova: cercetări interdisciplinare în contextul implementării acordului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană*, conducătorul proiectului: doctor habilitat, profesor universitar Cușnir Valeriu.

Secretar științific al Institutului de

Cercetări Juridice, Politice și Sociologice,

dr. hab. în șt. polit., conf. univ.

Serghei SPRINCEAN

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2020

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2020

RAPORT ANUAL

privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat (2020-2023)
„Calitatea actului de justiție și respectarea drepturilor persoanei în Republica
Moldova: cercetări interdisciplinare în contextul implementării acordului de
asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană”

Cifrul: 20.80009.1606.05

Prioritatea Strategică: IV - **Provocări societale**

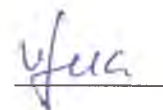
Conducătorul proiectului

CUȘNIR Valeriu

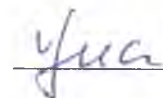
Directorul organizației

JUC Victor

Consiliul științific/Senatul

JUC Victor

L.Ș.

Chișinău 2020

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs

Proiectul cu acronimul CAJDPM, cod 20.80009.1606.05, Prioritatea strategică - Provocări societale, Direcția strategică - Inovații sociale, educaționale și culturale pentru integrare și adaptare, Caracterul cercetării - cercetare științifică fundamentală, Profilul de acreditare - Dezvoltarea statului și dreptului Republicii Moldova în contextul integrării europene, din cadrul Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, își are drept scop *crearea suportului științific necesar pentru soluționarea problemelor privind calitatea actului de justiție prin fundamentarea științifică a asigurării calității actelor normative și garantarea respectării drepturilor persoanei în procedurile judiciare din Republica Moldova.*

Scopul de bază a etapei anuale al cercetării constă în consolidarea suportului științific și a bazei empirice necesare pentru soluționarea problemelor privind calitatea actului de justiție prin fundamentarea științifică a calității actelor normative prin prisma identificării carențelor justiției în materie de calitate, care sunt defectuoase atât pentru persoane, cât și în general pentru valorile statului de drept.

2. Obiectivele etapei anuale

Pentru realizarea scopului enunțat sunt stabilite următoarele **obiective (sarcini) anuale**:

1. Analiza doctrinei, a actelor normative naționale, europene și internaționale, a bunelor practici europene relevante pentru asigurarea bunei legiferări și calității actului de justiție;
2. Relevarea, evaluarea și analiza în dinamică a gradului de percepție și încredere a populației în actul de justiție, care constituie una din prioritățile de bază a apropierii Republicii Moldova de spațiul comunitar, de implementare a Acordului de Asociere UE - Republica Moldova;
3. Identificarea carențelor justiției în materie de calitate, care sunt defectuoase atât pentru persoane, cât și în general pentru valorile statului de drept.
4. Aprecierea obiectivă a calității actului de justiție prin testarea satisfacției beneficiarilor (persoane fizice și juridice) în Republica Moldova. Iar, ca rezultat realizarea studiilor teoretice sub formă de articole și comunicări științifice în domeniul vizat.
5. Studiarea modului de implementare a politicilor de asigurare a calității actului de justiție în diferite state ale lumii;

6. Argumentarea rezultatelor cercetării cu recomandări pentru îmbunătățirea legislației Republicii Moldova, inclusiv, aranjarea unui set de propuneri privind modificări legislative de natura a facilita o mai rapidă integrare a comunității autohtone în societatea europeană;
7. Orientarea cadrelor didactice din instituțiile de învățământ superior cu profil juridic, precum și a juriștilor practicieni pentru a discuta aspectele teoretice și practice ale desfășurării justiției pe diferite cauze în condițiile de reformare a legislației Republicii Moldova la capitolul respectării drepturilor participanților în proces în contextul sporirii calității actului de justiție.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale

Potrivit planului anual de realizare a proiectului 20.80009.1606.05 pentru anul 2020, în anul curent a fost planificată realizarea a două etape: etapa I - *Etapa de debut a cercetării și de lansare a proiectului* și etapa II - *Etapa pregătitoare privind proiectarea cercetării științifice interdisciplinare în cadrul proiectului*.

În cadrul acestor două etape activitatea planificată sumar cuprinde acțiuni cu următoarele conținute.

1. Activitatea organizatorică și științifică, care constă în următoare acțiuni concrete:

- 1.1. organizarea adunării constituante a echipei de cercetători din cadrul Proiectului 20.80009.1606.05, la care a avut loc prezentarea echipei de cercetare, precum și dezbaterile și adoptarea în ultimă lectură a Planului anual de realizare a proiectului;
- 1.2. identificarea surselor și analiza doctrinei, a actelor normative naționale, europene și internaționale, a bunelor practici europene relevante pentru asigurarea unei legiferări și calității actului de justiție;
- 1.3. deplasări de studiu, documentare și informare (România or. Iași, Suceava);
- 1.4. Organizarea/coorganizarea și desfășurarea manifestărilor științifice la tematica proiectului. Și anume:
  - 1) Coorganizarea în cooperare cu Universitatea de Stat «Alec Russo» din Bălți și Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată a conferinței internaționale științifico-practică “*Particularitățile adaptării legislației Republicii Moldova și Ucrainei la legislația Uniunii Europene*”, 27-28 martie 2020.

- 2) Organizarea în colaborare cu Academia de Științe a Moldovei, Facultatea de științe juridice, sociale și politice a Universității „Dunărea de Jos” din Galați (România), Asociația „Promo-lex” și Asociația de Drept Penal a conferinței științifico-practică cu participare internațională „*Sistemul judiciar în Republica Moldova: reforme, realități și perspective*” 21 mai 2020, cu scopul preconizat - analiza prin prisma doctrinei actuale, practicii uzuale și experienței altor state cu o democrație avansată a problemelor reformării sistemului judiciar în Republica Moldova;
- 3) Coorganizarea în cooperare cu Universitatea de stat ”Dimitrie Cantemir” a conferinței științifice anuale a tinerilor cercetători din cadrul Școlii Doctorale «Științe Juridice, Politice și Sociologice» cu genericul ”*Tendențe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători*”, 10 iunie 2020, cu scopul preconizat - antrenarea tinerilor cercetători în activitatea de promovare și implementare a rezultatelor științifice.
- 4) Organizarea în colaborare cu Academia de Științe a Moldovei, Facultatea de științe juridice, sociale și politice a Universității „Dunărea de Jos” din Galați (România), Asociația „Promo-lex” și Asociația de Drept Penal a conferinței științifico-practică cu participare internațională „*Justiția și respectarea drepturilor justițiabililor în Republica Moldova*”, 15 octombrie 2020, cu scopul preconizat - analiza prin prisma doctrinei actuale și practicii uzuale a situației în domeniul efectuării actului de justiție în RM.
- 5) Organizarea în colaborare cu Academia de Științe a Moldovei, Biblioteca Publică de Drept (filiala Bibliotecii municipale “A.Hajdeu” din mun. Chișinău și Asociația „Promo-lex” a conferinței științifico-practică națională consacrată Zilei internaționale a drepturilor omului cu genericul „*Drepturile persoanei în Republica Moldova: probleme actuale în lumina jurisprudenței CtEDO*”, 10 decembrie 2010.

2. Activitatea editorială, care constă în:

2.1. editarea Revistei ”**Revista moldovenească de drept internațional și relații internaționale**” (ISSN1857-1999), E-ISSN 2345-1963) nr.1, 2020 (sem. I), *versiune electronică* – E-SSN;

2.2. editarea **Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice** (ISSN 1857-2294),

2.3. înregistrarea și editarea Revistei ”**Revista de Studii și Cercetări Juridice**”, nr.1 și 2, 2020, *versiune electronică* – E-SSN, sau, după caz, editarea culegerii „**Justiția și respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova**”, care va cuprinde desemnarea rezultatelor obținute în formă de publicații și de prezentări la forurile științifice, evaluarea și publicarea monografiei pe tematica proiectului „**Activitatea avocațială în Republica Moldova**”, toate în

realizarea obiectivului de organizare a publicării rezultatelor cercetărilor științifice în cadrul proiectului instituțional.

3. Activitatea de implementare (materializare) și valorificare a rezultatelor științifice din cadrul Proiectului, care constă în:

3.1. avizare și consultanță, inclusiv expertiza științifică a proiectelor de acte normative, a hotărârilor recomandative ale Plenului Curții Supreme de Justiție și a hotărârilor adoptate pe marginea Recursurilor în interesul legii, a sesizărilor la Curtea constituțională, alte acte ale autorităților centrale, inclusiv, elaborarea opiniei ICJPS vizavi de problemele arzătoare ale statului și societății prin prisma dreptului,

3.2. publicarea materialelor didactice,

3.3. promovare a tinerilor cercetători întru susținerea tezelor de doctorat,

3.4. stabilirea și consolidarea relațiilor științifice naționale și internaționale prin participarea cercetătorilor în programe și proiecte internaționale, acțiuni COST: (Orizont Europa, SCOPES, JOP, IRSIS, NATO, etc.), inclusiv propunerile prezentate/câștigate în cadrul concursurilor naționale și internaționale cu tangență la tematica cercetării proiectului realizat, **toate cu obiectivul scontat de promovare și diseminare a rezultatelor proiectului.**

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale

Întru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale de cercetare, corespondent acțiunilor planificate, efectiv au fost realizate următoarele activități:

I. La compartimentul activitatea organizatorică și științifică sau realizat următoare **acțiuni concrete:**

1. Pe parcursul anului în cadrul structurii organizatorice Centrul de cercetări Juridice a ICJPS lunar sau organizat ședințe ale adunărilor echipei de cercetători, inclusiv în regim online din cadrul Proiectului 20.80009.1606.05, la care au avut loc dezbaterile și adoptarea Planului anual de realizare a proiectului, iar ulterior a celor mai relevante probleme întru realizarea acestuia;
2. **Doi cercetători executori** din cadrul Proiectului au efectuat **deplasări și stagii – peste hotare, în Germania** (or.Garmish-Partenkirchen) efectuată de dr. Albu Natalia și **Polinia** (or. Wroclaw), efectuată de dr. hab. Sprincean Serghei, unde: 1) s-a prezentat o **lecție** la tema *Securitatea regional: cartografia riscurilor și amenințărilor la Marea Neagră, în cadrul seminarului privind Securitatea Regională (Seminar on Regional Security, SRS*

20-03) în cadrul Centrului European George C. Marshall (George C. Marshall Center for Security Studies, și, 2) participare la Conferința științifică internațională „Reasons, Citizens and Institutions” și la ședința membrilor Comitetului de Management, la ședința Grupului de lucru nr. 1 din cadrul Acțiunii COST CA17132 „The European network for Argumentation and Public PoLicY analysis” (APPLY), Universitatea din Wrocław, facultatea de Drept, Administrație și Economie.

În rest, deplasările de studiu, de documentare și de informare planificate în România, or. Iași și Suceava au fost contramandate pentru anul viitor, motivul fiind situația pandemică COVID-19 din lume.

3. S-a efectuat analiza *conformității situației reale* din Republica Moldova cu privire la asigurarea calității actului de justiție cu prevederile Acordului de Asociere în perspectiva fortificării procesului de respectare a drepturilor persoanei în Republica Moldova;
4. S-a efectuat analiza *doctrinei relevante* din RM, din statele cu o democrație avansată, din statele membre ale UE și alte state europene pentru asigurarea bunei legiferări și calității actului de justiție, implicit respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova prin prisma organizării sistemului judiciar, a profesiilor conexe actului de justiție și activității acestora în diferite proceduri;
5. S-a efectuat o analiză a *actelor normative naționale, europene și internaționale*, a bunelor practici europene relevante pentru asigurarea bunei legiferări și calității actului de justiție prin prisma jurisprudenței CtEDO, precum și a drepturilor și siguranței persoanei.
6. În anul de referință în cooperare cu alte etnități științifice și obștești au fost organizate și desfășurate în total **6 manifestări științifice** naționale și cu participare internațională în cadrul cărora cercetătorii științifici, membri ai Proiectului și-au diseminat rezultatele obținute în această perioadă. Din aceste 6 manifestări științifice, **3** (2 manifestări științifice naționale cu participare internațională și 1 științifico-practică națională) **au fost organizate în exclusivitate la tematica Proiectului**. Și anume: 1) Conferința științifico-practică cu participare internațională „*Sistemul judiciar în Republica Moldova: reforme, realități și perspective*” 21 mai 2020 (63 participanți); 2) Conferința științifico-practică cu participare internațională „*Justiția și respectarea drepturilor justițiabililor în Republica Moldova*” (15 octombrie 2020, mun. Chișinău, 57 participanți) și 3) Conferința științifico-practică națională consacrată **Zilei internaționale a drepturilor omului** cu genericul „*Drepturile persoanei în Republica Moldova: probleme actuale în lumina jurisprudenței CtEDO*” (10 decembrie 2010, mun. Chișinău, 52 participanți).

Institutional conferințele date au fost organizate de Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice în colaborare cu Academia de Științe a Moldovei, Facultatea de științe juridice, sociale și politice a Universității „Dunărea de Jos” din Galați (România), Asociația „Promo-lex, Asociația de Drept Penal și, ultima subsecvent cu Biblioteca Publică de Drept (filiala Bibliotecii municipale “A.Hajdeu” din mun. Chișinău.

Având în vedere situația pandemică COVID-19 și pornind de la restricțiile impuse prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 6 din 26.03.2020 și actele ulterioare cu referire la situația epidemiologică din Republica Moldova, toate manifestările științifice au fost petrecute în regim **ON-LINE** <https://classroom.google.com/c/MTYZNzkzODExMjM4?cjc=6v4lhy3>, Codul conferințelor: **6v4lhy3**.

7. În vederea diseminării rezultatelor cercetării în formă de publicații au fost publicate în 2020 – **49 publicații cu un volum total de aproximativ 38,00 coli de autor**, din care 2 în reviste științifice de peste hotare, **42** în reviste recenzate din RM (dintre care: 19 - categoria B, 18 – categoria C; 5- în alte reviste, în curs de acreditare) și **5 publicații electronice**;
8. În vederea diseminării rezultatelor cercetării obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezumat/abstracte) la foruri științifice au fost publicate în 2020 - **46 de articole în culegeri științifice cu un volum total de aproximativ 19,00 coli de autor**.

Dintre care: 6 – în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare); 20 - în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova); 12 - în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională; 8 - în lucrările conferințelor științifice naționale și 2 în alte culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova;

9. Tot în această ordine au fost publicate - **9 teze în culegeri științifice cu un volum total de aproximativ 2,5 coli de autor** (2 - în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare); 3 - în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova); 2 - în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională;

1 - în lucrările conferințelor științifice *naționale* și 1 în alte culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova);

II. La compartimentul activitatea editorială sau realizat următoarele acțiuni concrete:

10. A continuat editarea Revistei ”**Revista moldovenească de drept internațional și relații internaționale**” (ISSN1857-1999), E-ISSN 2345-1963), *versiune electronică* – E-SSN și a **Revistei de Filosofie, Sociologie și Științe Politice** (ISSN 1857-2294), ambele de categoria B.

11. A fost finalizată redactarea cu prezentarea ulterioară spre editare a culegerii „**Justiția și respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova**”, care cuprinde desemnarea rezultatelor obținute în formă de publicații.

Având în vedere situația pandemică Covid-19, dar și finanțarea sub limita posibilităților înregistrarea și editarea Revistei ”**Revista de Studii și Cercetări Juridice**” nu a fost realizată efectiv. Însă conducerea Proiectului, prin alternativă, a dispus realizarea acestei acțiuni prin editarea la sfârșit de an financiar a 1 culegeri de articole care cuprind prezentările la forurile științifice organizate în cadrul proiectului în anul de referință, cu un volum orientativ de 7 coli de autor. Culegerea se află în proces redacțional.

12. Totodată, în realizarea obiectivului de organizare a publicării rezultatelor cercetărilor științifice în cadrul proiectului instituțional a fost practic definitivată monografia pe tematica proiectului „**Activitatea avocațială în Republica Moldova**”, autor dr.conf. Iu.Frunză, cu un volum orientativ de 13,2 coli de autor, clucrare care va fi prezentată spre publicare la sfârșitul anului financiar.

13. Subsecvent, este de menționat că în anul 2020 de către cercetătorii membri a echipei de proiect Costachi Gheorghe și Tașca Mihail au fost definitivate monografiile: 1) **COSTACHI, Gh.** *Rolul justiției în edificarea statului de drept*. Monografie. Chișinău: S.n., 2020.(40,0 c.a.) și 2) **TAȘCĂ, Mihai**, *Izvoarele dreptului privat în Basarabia în sec. XIX-prima jumătate a sec. XX*, Ed. Lexon Prim, Chișinău, 2020, 264 p. (16 c/a). Ambele lucrări se află în proces de redacție și vor vedea lumina tiparului la începutul anului viitor.

III. Activitatea de implementare (materializare) și valorificare a rezultatelor științifice din cadrul Proiectului, de către echipa de Proiect a fost realizată prin:

14. Avizarea și consultanța, inclusiv expertiza științifică a **46 de documente ale autorităților publice aprobate sub formă de avize și opinii** pe marginea proiectelor de acte normative, a hotărârilor recomandative ale Plenului Curții Supreme de Justiție și a hotărârilor adoptate pe marginea Recursurilor în interesul legii, a sesizărilor la Curtea

constituțională, alte acte ale autorităților centrale, inclusiv, elaborarea opiniei ICJPS vizavi de problemele arzătoare ale statului și societății prin prisma dreptului.

De menționat că toate Avizele întocmite și remise autorităților indicate supra sunt indisolubil legate de tematica Proiectului științific.

15. Rezultatele cercetării obținute în anul 2020 au fost materializate prin publicarea a 4 *materiale didactice (a se vedea în acest sens pct. 9 Materializarea rezultatelor obținute).*
16. Deasemenea, în realizarea activităților *de colaborare științifică cu alte organizații din sfera științei și inovării*, inclusiv cu instituțiile de învățământ superior, în perioada anului 2020 de către membrii echipei de Proiect sau realizat activități ce țin de îndrumare și conducere tezelor de licență și masterat în drept și politologie la Universitățile din Republica Moldova
17. Iar, în vederea *realizării activității de pregătire a cadrelor din domeniul științei și inovării* și promovare a tinerilor cercetători întru susținerea tezelor de doctorat, în perioada de referință echipa de Proiect a fost antrenată efectiv și direct în procesul de susținere a 3 tezei de doctor în drept (**Grîu-Panțureac Maria. Răspunderea pentru încălcarea normelor de drept electoral.** specialitatea 552.01 - Drept constituțional. Cond. șt. A. Smochină; **Busuioc Nadejda. Investigarea infracțiunilor de evaziune fiscal: cadrul processual și tactic-metodologic.** specialitatea 552.04 – Criminalistică, expertiză judiciară, investigații operative. Cond. șt. V. Cușnir; **Tatar Olga. Contractele nenumite – consecință a realizării principiului libertății contractuale în raporturile juridice civile.** specialitatea 553.01 - Drept civil, Cond. șt. IU. Mihalache).
18. În perioada dată, în vederea stabilirii și consolidării relațiilor științifice naționale și internaționale prin participarea cercetătorilor în programe și proiecte internaționale trei cercetători științifici - Albu Natalia, Guștiuc Ludmila și Sprîncean Serghei - sunt antrenați în calitate de membri în 6 acțiuni COST, toate cu obiectivul scontat de promovare și diseminare a rezultatelor proiectului.
19. În final, menționăm că rezultatele științifice ale cercetătorilor efectuate în cadrul proiectului mai sunt realizate prin participarea acestora în calitate de membru al Seminarilor științifice de profil, Consiliilor specializate științifice și Comisiilor de doctorat, unde au avut loc examinări și susțineri de teze de doctorat, precum și antrenarea unor cercetători în calitate de membru ai colegiilor de redacție a revistelor științifice de profil, experți în cadrul autorităților științifice de profil – ANACEC și ANACD, membri ai consiliilor științifice din cadrul Curții constituționale și CSJ, în cadrul cărora sunt promovate soluții fundamentate

științific de natură să contribuie la reformarea sistemului judiciar și sporirea calității actului de justiție în Republica Moldova.

În concluzie, urmează de remarcat că, acțiunile realizate din anul de referință au fost realizate în contextul cercetării tematicii Proiectului științific și teme individuale de cercetare.

5. Rezultatele obținute

Organizațional Proiectul CAJDPM 20.80009.1606.05 pentru anul 2020 a fost realizat de către membrii echipei, cercetători științifici în cadrul Centrului de cercetări juridice, partial, în Centrul de cercetări strategice, ICJPS.

În anul de referință a fost planificată realizarea etapei I, a proiectului - etapa de debut a cercetării și de lansare a proiectului și etapa II - etapa pregătitoare a investigației socio-juridice.

Astfel, printre activitățile realizate și rezultatele noi obținute în cadrul proiectului, reiterăm că în perioada de referință de către cercetătorii din cadrul proiectului :

- S-a efectuat analiza *conformității situației reale* din Republica Moldova cu privire la asigurarea calității actului de justiție cu prevederile Acordului de Asociere în perspectiva fortificării procesului de respectare a drepturilor persoanei în Republica Moldova;
- S-a efectuat analiza *doctrinei relevante* din RM, din statele cu o democrație avansată, din statele membre ale UE și alte state europene pentru asigurarea bunei legiferări și calității actului de justiție, implicit respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova prin prisma organizării sistemului judiciar, a profesiilor conexe actului de justiție și activității acestora în diferite proceduri;
- S-a efectuat o analiză a *actelor normative naționale, europene și internaționale*, a bunelor practici europene relevante pentru asigurarea bunei legiferări și calității actului de justiție prin prisma jurisprudenței CtEDO, precum și a drepturilor și siguranței persoanei.
- A fost efectuată o analiză a investigațiilor sociologice cu referire la calitatea actului de justiție efectuate în Republica Moldova; - au fost analizate mai multe rapoarte PNUD Moldova privind respectarea drepturilor omului, asigurarea dezvoltării umane în RM. - sa analizat rezultatele Eurobarometrului privind percepția calității justiției în țările Uniunii Europene pentru a efectua o analiză comparativă pe anumite segmente, aspecte ale studiului.

Cele mai importante activități și rezultate științifice care au fost obținute în anul de referință 2020 includ publicarea în *vederea diseminării rezultatelor cercetării în formă de publicații a 2 (două) culegeri de articole*, de lucrări științifice de specialitate "Studii și cercetări juridice"

partea 1 și 2 și **1 (una) culegere** de materiale științifice ce reflectă subiectele prezentate on-line în cadrul Conferinței științifico-practice cu participare internațională „Justiția și respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova” din 15 octombrie 2020. Totodată, în cadrul proiectului de către echipa de cercetare au fost publicate **49 de articole științifice** cu un volum total de aproximativ 38,00 coli de autor, în reviste științifice de peste hotare și în reviste recenzate din RM.

În vederea diseminării rezultatelor cercetării obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezume/abstracte) la foruri științifice au fost organizate și desfășurate în total **6 manifestări științifice internaționale**, naționale cu participare internațională și naționale în cadrul cărora cercetătorii științifici, membri ai Proiectului și-au diseminat rezultatele obținute în această perioadă, prin participări cu rapoarte în plen, comunicări și intervenții. Toate acestea sau realizat prin publicarea a **46 de articole** în culegeri științifice cu un volum total de aproximativ 19,00 coli de autor și **9 teze** cu un volum total de aproximativ 2,5 coli de autor.

La capitolul **activitatea editorială**, de rând cu editarea Revistelor ”**Revista moldovenească de drept internațional și relații internaționale**” și “**Revistei de Filosofie, Sociologie și Științe Politice**” ambele de categoria B, a fost finalizată redactarea cu prezentarea ulterioară spre editare a culegerii de articole „**Justiția și respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova**”, și culegerea de material ale conferințelor **sub genericul Proiectului** care cuprind disemnarea rezultatelor obținute în formă de publicații și de prezentări.

Iar la capitolul **activitatea de implementare (materializare) și valorificare a rezultatelor științifice cele mai importante rezultate se manifestă prin avizarea și consultanța științifică** prin prezentarea de opinii la **46 de documente ale autorităților publice** pe marginea proiectelor de acte normative, a hotărârilor recomandative ale Plenului Curții Supreme de Justiție și a hotărârilor adoptate pe marginea Recursurilor în interesul legii, a sesizărilor la Curtea constituțională, alte acte ale autorităților centrale, inclusiv, elaborarea opiniei ICJPS vizavi de problemele arzătoare ale statului și societății prin prisma dreptului.

Totodată, rezultatele cercetării obținute în anul 2020 au fost materializate prin publicarea a **4 materiale didactice** destinate învățământului juridic superior cu un volum estimativ de 42,3 coli de autor. De menționat că toate Avizele întocmite și remise autorităților indicate supra și materialele didactice sunt indisolubil legate de tematica Proiectului științific.

În concluzie, urmează de remarcat că, activitatea planificată, acțiunile realizate și rezultatele științifice din anul de referință cu întreg conținutul său, precum obiectivele trasate etapei anuale

de realizare a proiectului - analiza doctrinei, a actelor normative naționale, europene și internaționale, a bunelor practici europene relevante pentru asigurarea bunei legiferări și calității actului de justiție; - colectarea informației necesare pentru buna desfășurare a proiectului, în special pentru elaborarea adecvată a metodologiei de cercetare și altele, toate în contextul cercetării tematicii Proiectului științific și temelor individuale de cercetare. **au fost realizate.**

6. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații

Datele bibliografice	
1) Monografii, culegeri de articole științifice (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul instituției acreditate la profilul respectiv)	
1.1. monografii monoautor	
1.2. monografii colective	<p>1. Studii și cercetări juridice: Partea 1/2020, Culegere de lucrări științifice de specialitate / Inst. de Cercet. Juridice, Politice și Sociologice; coord. șt.: Valeriu Cușnir. - Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, 2020 (ÎS FEP „Tipografia Centrală”). 200 p. ISBN 978-9975-3201-2-2.</p> <p>2. Studii și cercetări juridice. Partea 2/2020. Culegere de lucrări științifice de specialitate / Inst. de Cercet. Juridice, Politice și Sociologice ; coord. șt.: Valeriu Cușnir. – Chișinău : Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, 2020 (ÎS FEP „Tipografia Centrală”). 203 p. ISBN 978-9975-3201-3-9.</p> <p>3. ”Justiția și respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova”, Conferință științifico-practică cu participare internațională (15 octombrie 2020, Chișinău). Justiția și respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova = Justice and respect for personal rights in the Republic of Moldova: Materialele Conferinței științifico-practice cu participare internațională, 15 octombrie 2020 / colegiul de redacție: Valeriu Cușnir (redactor responsabil și coordonator) [et al]. – Chișinău: ÎS FEP „Tipografia Centrală”. 2020, 173 p. ISBN 978-9975-3201-4-6.</p>
1.3. capitole în monogr., culegeri	
2) Articole în reviste științifice	
2.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS	-

1.2. în reviste din străinătate recunoscute	<p>1. SPRINCEAN, S. <i>Perspective conceptuale, metodologice și bioetice de fortificare a securității umane în Republica Moldova.</i> În: Cross Border Journal for International Studies / Universitatea „Dunărea de Jos” Galați. Vol. 2, nr. 4, 2017, p. 81-94. (1,0 c.a.) ISSN 2537-3676. http://www.cbjis.ugal.ro/index.php/cbjis/issue/view/6</p> <p>2. SPRINCEAN, S. <i>The Role of Human Security in Identifying New Perspectives of Development of the Education in the Field National Security.</i> În: Revista „Current and Future Perspectives on Teaching and Learning”. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba-Iulia. Nr. 1 (1), 2019, p. 36-43. (0,75 c.a.). ISSN 2668-6643, ISSN-L 2668-6643 Print / ISSN 2668-6651, ISSN-L 2668-6643 On-line. http://jldc.uab.ro/index.php?pagina=pg&id=12&l=en</p>
1.3. În reviste din Registrul Național al revistelor de profil	
Articole în reviste naționale, Categoria A	-
Articole în reviste naționale, Categoria B	<ol style="list-style-type: none"> 1. Burian, Alexander. <i>Diplomatic service of the Republic of Moldova: description, structure, functioning.</i> În: Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, Nr. 2, 2020. (1,0 c.a.). ISSN 1857 – 1999, E-ISSN 2345-1963. 2. Chindîbaliuc, O. <i>Европейский вектор внешней энергетической политики Республики Молдова на современном этапе.</i> În: Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale. 2020, nr. 2, (0,85 c.a.). ISSN 1857 – 1999, E-ISSN 2345-1963. 3. Chirtoacă, Natalia; Larion, Alina-Paula. <i>Apariția și evoluția drepturilor la muncă în cadrul Uniunii Europene.</i> În: Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, nr. 2, 2020, 16 p. ISSN 1857-1999. 4. Balmuş, Victor. <i>Cu privire la constituționalitatea deciziilor de inadmisibilitate ale Curții Constituționale a Republicii Moldova.</i> În: Akademos, 2019, nr. 4, p. 91-99. ISSN 1857-0461

5. **Balmuş, V.** *Calitatea normelor de drept din Codul cu privire la știință și inovare și celor din actele normative complementare (continuare).* În: Akademos, 2020, nr. 2, p. 81-91. (0, 7 c.a.). ISSN 1857-0461.
6. **Осоян, Тудор.** Календар, Думитру. *Особенности участия прокурора при рассмотрении уголовных дел в суде апелляционной инстанции.* În: Revista Institutului Național al Justiției. 2020, nr. 1(52), pp. 23-31. (0, 7 c.a.). ISSN 1857-2405. Disponibil:
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/23-31_7.pdf
7. **Guștiuc, Andrei; Guștiuc, Ludmila.** *Paradigmele învățământului universitar în era post-coronavirus.* În: Revista Administrarea Publică, 2020, nr. 2 (106), p. 58-64. (0,7 c.a.) ISSN 1813-8489.
<http://aap.gov.md/files/publicatii/revista/20/106.pdf>
8. **Goriuc, Silvia; Guștiuc Andrei.** *Regimul juridic al recomandărilor Comisiei de la Veneția.* În: Revista Administrarea Publică, 2020, nr.1 (105), p.31-37. (0,7 c.a.) ISSN 1813-8489.
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/98175
9. **Bencheci, Marcel.** *Particularitățile aplicării normelor dreptului internațional în contextul conflictului teritorial din Transnistria.* În: Moldoscopie (Probleme de analiză politică): Revistă științifică trimestrială, nr. 1, 2020, 0,9 c.a. ISSN 1812-2566
10. **Bencheci, Marcel.** *Cadrul juridic național în domeniul dreptului persoanei la siguranță în contextul integrării europene a Republicii Moldova.* În: Moldoscopie (Probleme de analiză politică): Revistă științifică trimestrială, nr. 2, 2020, 0,5 c.a. ISSN 1812-2566;
11. **Bencheci, Marcel.** *Peacekeeping operations as a factor in regulating territorial conflicts in the Republic of Moldova and Georgia.* În: Revista științifico-practică Studii Naționale de Securitate nr.1 (1), Chișinău, 2020, 0,8 c.a ISSN 2587-3822;
12. **Sprincean, S.** *Cultura securitară ca fundament al bunăstării societății.* In: Revista „Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie,

	<p>practică”. 2019, nr. 2(35), p. 148-153. (0,65 c.a.). Categoria B. ISSN 2345-1408.</p> <p>13. Smochină A. <i>Doctorul în drept Mihail Tașcă la 60 de ani.</i> În: Revista Filosofie, Sociologie și Științe Politice, nr.3, 2019, p.324-325. ISSN 1857-2294.</p> <p>14. Smochină, Andrei; Berlinschii Cristina. <i>Organizarea și desfășurarea alegerilor în Republica Moldova pe timp de pandemie.</i> În: Revista de știință, inovare, cultură și artă „Akademos”, nr.1 (52), 2020, p.00-00. ISSN 1857-0461 (1,0 c.a.)</p> <p>15. Nastas A., Cernomoreț S., CEBOTARI O. <i>Răspundere penală pentru declarațiile cu rea-voință în statele aparținând sistemului de drept anglo-saxon,</i> Revistă științifico-practică Relații Internaționale Plus, Nr. 1 (17) 2020, ISSN 1857-4440, eISSN 2587-3393, Chișinău, p. 102-115 http://irim.md/wp-content/uploads/2020/05/RIPlus-nr.-117-2020.pdf</p> <p>16. Faigher, A., Cernomoreț S., Nastas A. <i>Starea și tendințele infracționalității violente în Republica Moldova: abordări teoretico-practice,</i> Revistă științifico-practică Relații Internaționale Plus, Nr. 1 (17) 2020, ISSN 1857-4440, eISSN 2587-3393, Chișinău, p. 128-138 http://irim.md/wp-content/uploads/2020/05/RIPlus-nr.-117-2020.pdf</p> <p>17. Cebotari, O., Nastas, A., <i>Principiul contradictorialității și egalității armelor în procesul penal.</i> În: Revista Institutului Național al Justiției, nr.1(52), Chișinău, 2020, p. 39-44. ISSN 1857-2450</p> <p>18. Mîndru, Valeriu. <i>Republica Moldova în contextul integrării europene.</i> În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, Nr 2, 2020. ISSN 1857-2294, p.67 – 78.</p> <p>19. Juc, Victor. <i>Uniunea Europeană – o provocare majoră în condițiile pandemiei.</i> În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice. 2020, nr. 1. p. 7-21. 0,9 c.a. ISSN 1857-2294.</p>
Articole în reviste naționale,	<p>1. COSTACHI, Gh. COZMA, D. <i>Răspunderea penală a judecătorului în România și Republica Moldova: particularități procedurale.</i> În: Legea și Viața, 2020, nr. 2, p. 16-22 (1,22 c.a.). ISSN 1810-309X</p>

<p>Categoria C</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. COSTACHI, Gh., RAILEAN, P. <i>Reflecții asupra accepțiunilor justiției ca fenomen și valoare socială.</i> În: <i>Legea și Viața</i>, 2020, nr. 3, p. 8-12 (0,66 c.a.). ISSN 1810-309X 3. COSTACHI, Gh., Micu, V. <i>Răspunderea disciplinară a parlamentarilor.</i> În: <i>Jurnalul Juridic Național: teorie și practică</i>, 2020, nr. 1, p. 22-30 (0,94 c.a.). ISSN 1810-309X (*) 4. COSTACHI, Gh. <i>Tranziția societăților contemporane: particularități și perspective.</i> În: <i>Legea și Viața</i>, 2020, nr. 1, p. 17-24 (1,1 c.a.) ISSN 1810-309X 5. COSTACHI, Gh., BUTUCEA, E. <i>Crearea dreptului în statul de drept.</i> În: <i>Jurnalul Juridic Național: teorie și practică</i>, 2020, nr. 2, p. 4-9 (0,60 c.a.). ISSN 1810-309X 6. COSTACHI, Gh., IACUB, I. <i>Securitatea Constituției – obiectiv major al reformei constituționale din Republica Moldova.</i> În: <i>Legea și Viața</i>, 2020, nr. 9, p. 4-10 (0,84 c.a.) ISSN 1810-309X; 7. COSTACHI, Gh. <i>Statutul judecătorului între imunitate și răspundere.</i> În: <i>Revista de Studii și Cercetări Juridice</i>, 2020, nr.1 (1,08 c.a.); 8. COSTACHI, Gh., GHERGHELEGIU, T. <i>Curtea Constituțională – factor principal de asigurare a securității Constituției .</i> În: <i>Legea și Viața</i>, 2020, nr. 12 (0,85 c.a.); 9. ARSENI, Igor. Критерии оценки качества судебного решения в законодательстве Республiке Молдова и зарубежных стран. În: <i>Revista Națională de Drept</i>, nr. 4-6 (234-236), anul 21 (2020); 10. ARSENI, Igor. Решения суда по гражданским делам в Республiке Молдова: сущность, отличительные черты и отдельные виды. În: <i>Revista Națională de Drept</i>, nr. 4-6 (234-236), anul 21 (2020); 11. CHIPER, Natalia. Рейдерский захват в банковской сфере: методы противодействия и способы совершения. <i>Administrarea publică</i>, nr. 4, 2019, p. 70-77. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/70-77_8.pdf 12. OSOIANU, Tudor. Ostavciuc, Dinu. <i>Respectarea termenului rezonabil al urmării penale.</i> În: <i>Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova. Științe juridice: nr. 11/ 2020, SCIENTIFIC ANNALS of the Academy “Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova Legal sciences. Ch. 2020. p.86-101. ISSN 1857-0976. Disponibilă: http://academy.police.md/assets/files/revista/anale_st_nr_11_2020.pdf</i> 13. OSOIANU, Tudor. <i>Respectarea dreptului la apărare a persoanelor bătute: cadrul normativ intern și jurisprudența CtEDO.</i> În: <i>Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova. Științe juridice: nr. 10/ 2019, p.137-145 ISSN 1857-0976. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/137-145.pdf</i>
--------------------------------------	--

	<p>14. ODAINIC, Mariana. <i>Impozitul pe venit al persoanei fizice – aspecte teoretice și normative.</i> În: Revista de Studii Juridice Universitare (ULIM), 2019, nr. 3-4, p. 95-104 (0.72 c.a.). ISSN 1857 – 4122 // https://ulim.md/sju/nr-3-4-2019/impozitul-pe-venit-al-persoanei-fizice-aspecte-teoretice-si-normative/</p> <p>15. ODAINIC, Mariana. <i>Transparența bugetară în Republica Moldova.</i> În: Revista de Studii Juridice Universitare (ULIM), 2020, nr. 1-2, p. 61-69 (0.65 c.a.). ISSN 1857 – 4122 // https://ulim.md/sju/nr-1-2-2020/transparența-bugetara-in-republica-moldova/</p> <p>16. СТЕФУ, Лилия. Неустойка как способ обеспечения исполнения обязательств в свете модернизированного гражданского кодекса Республики Молдова (определение понятия, назначение и функции). In: <i>Studii Juridice Universitare.</i> 2019, nr. 3-4(47-48), pp. 178-189. ISSN 1857-4122. https://ulim.md/sju/nr-3-4-2019/impozitul-pe-venit-al-persoanei-fizice-aspecte-teoretice-si-normative/ + https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/105251</p> <p>17. SMOCHINĂ, A.; Talambuță, Angelina. <i>Analiza contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață în contextul noilor modificări.</i> În : Revista Studii juridice universitare, ULIM, nr. 1-2, 2020, p. 73 - 78, 0.65 c.a. ISSN 1857-4122.</p> <p>18. SMOCHINĂ, A. ; Cerchez, Mihnea Al. <i>Aspecte teoretice conceptuale privind particularitățile răspunderii juridice penale a aleșilor locali.</i> În: Revista Studii juridice universitare, ULIM, nr. 3-4, 2019, p. 44 -52, 0, 65 c.a. ISSN 1857-4122.</p>
<p>Articole în alte reviste naționale (în proces de acreditare)</p>	<p>1. STEFU, L.; Popov, O. <i>Cinci pași ce necesită a fi întreprinși pentru a eradica corupția din organele procuraturii.</i> În: «Supremația Dreptului-Верховенство права», 2020, nr 1, p. 99-105. (0, 55 c.a.). ISSN 2345-1971.// http://sd-vp.info/2020/soderzhanie-zhurnala-</p> <p>2. SPRINCEAN, S. <i>Perspective de asigurare a siguranței persoanei în contextul realizării securității umane.</i> În: Studii Naționale de Securitate. Revistă științifico-practică. Institutului Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei”. Nr. 1(1), 2020, p. 185-200. (1,25 c.a.). ISSN 2587-3822.</p> <p>3. STEFU, L. <i>Măsuri eficiente pentru eradicarea corupției[‡] din organele procuraturii.</i> În: «Supremația Dreptului», 2020, nr 1/1, p. 58-65. (0,6 c.a.). ISSN 2345-1971.</p>

	<p>4. АРСЕНИ И. Правовая природа и сущность корпоративного конфликта. В: Верховенство права, Кишинэу, 2020, №1. с.152-159. 0,9 п.л.ISSN 2345-1971</p> <p>5. СОСНА Б. Проведение интерактивных семинаров для студентов юридических факультетов Молдавских университетов с целью повышения их нетерпимости к пыткам в рамках проекта «Все вместе, скажем, нет пыткам в Молдове: гражданское общество против пыток». Кишинэу, В: «Верховенство права», 2020 г, № 1, с. 91-95, 0,8 п.л. ISSN 2345-1971</p>
3). Publicații științifice electronice	
<p>1. GUȘTIUC, L.; GUȘTIUC, A. Studiul analitic cu tema "Impactul epidemiei Coronavirus: reconfigurarea direcțiilor strategice de dezvoltare a Republicii Moldova", plasat pe site-ul http://icjp.asm.md/content/studiu-impactul-pandemiei-coronavirus-de-tip-nou-reconfigurarea-direc%C8%9Biilor-strategice-de;</p> <p>2. POSTICA, Alexandru. Notă analitică – privind importanța completării/ajustării legislației electorale pentru a include prevederi care să definească discursul de ură și instigare la discriminare în procesele electorale. www.promolex.md;</p> <p>3. POSTICA, Alexandru. Notă analitică privind necesitatea dezvoltării și instituirii unui mecanism de monitorizare a discursului de ură în mass-media audiovizuală și de colectare a datelor dezagregate de către Consiliul Audiovizualului. www.promolex.md;</p> <p>4. POSTICA, Alexandru. Raport "Situația respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană pe timp de pandemie COVID-19". www.promolex.md;</p> <p>5. POSTICA, Alexandru. RAPORT "Drepturile Omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Retrospectiva anului 2019". www.promolex.md;</p>	
4). Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)	
5.1.cărți (cu caracter informativ)	
5.2. enciclopedii, dicționare	
5.3. atlase, hărți, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice)	

5). Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

7. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezume/abstracte) la foruri științifice

A. Lista forurilor/evenimentelor organizate la care au fost prezentate rezultatele obținute în cadrul proiectului de stat.

În vederea diseminării rezultatelor cercetării obținute în carul proiectului în formă de prezentări la foruri științifice, în perioada anului 2020 am colaborat la organizarea și desfășurarea în cadrul Proiectului de cercetare a 6 manifestări științifice. Dintre care, - 1 manifestări științifice internațională, - 2 manifestări științifice naționale cu participare internațională și - 3 manifestări științifico-practice naționale:

- 1) Conferința internațională științifico-practică "*Particularitățile adaptării legislației Republicii Moldova și Ucrainei la legislația Uniunii Europene*", 27–28 martie 2020, Chișinău, **103 participanți**. Manifestarea științifică a fost coorganizată în cooperare cu Universitatea de Stat «Alecu Russo» din Bălți și Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată;
- 2) Conferința științifico-practică cu participare internațională „*Sistemul judiciar în Republica Moldova: reforme, realități și perspective*” 21 mai 2020, mun. Chișinău, **63 participanți**. Institutional conferința a fost organizată de Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice în colaborare cu Academia de Științe a Moldovei, Facultatea de științe juridice, sociale și politice a Universității „Dunărea de Jos” din Galați (România), Asociația „Promo-lex” și Asociația de Drept Penal cu scopul preconizat - analiza prin prisma doctrinei actuale, practicii uzuale și experienței altor state cu o democrație avansată a problemelor reformării sistemului judiciar în Republica Moldova;
- 3) Conferința științifică anuală a tinerilor cercetători din cadrul Școlii Doctorale «Științe Juridice, Politice și Sociologice» cu genericul "*Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători*", 10 iunie 2020, Chișinău, **74 participanți**. Forum coorganizat în cooperare cu Universitatea de stat "Dimitrie Cantemir" cu scopul preconizat - antrenarea tinerilor cercetători în activitatea de promovare și implementare a rezultatelor științifice.

- 4) Conferința științifico-practică cu participare internațională „*Justiția și respectarea drepturilor justițiabililor în Republica Moldova*”, 15 octombrie 2020, mun. Chișinău, **57 participanți**. Institutional conferința a fost organizată de Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice în colaborare cu Academia de Științe a Moldovei, Facultatea de științe juridice, sociale și politice a Universității „Dunărea de Jos” din Galați (România), Asociația „Promo-lex” și Asociația de Drept Penal;
- 5) Conferința științifico-practică națională “ *Societatea civilă împotriva torturii*”, 20 noiembrie 2020, mun. Chișinău, **127 participanți**. Institutional conferința a fost coorganizată de Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice în colaborare cu AO “Institutul pentru democrație”, Universitatea USPE “Constantin Stere” și în parteneriat cu Universitatea de Stat din Comrat, Universitatea americană din Moldova, AO Institutul național al femeilor din Moldova „Egalitate” , cu susținerea Delegației UE în Moldova.
- 6) Conferința științifico-practică națională consacrată Zilei internaționale a drepturilor omului cu genericul „*Drepturile persoanei în Republica Moldova: probleme actuale în lumina jurisprudenței CtEDO*”, 10 decembrie 2010, mun. Chișinău, **52 participanți**. Institutional conferința a fost organizată de Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice în colaborare cu Academia de Științe a Moldovei, Biblioteca Publică de Drept (filiala Bibliotecii municipale “A.Hajdeu” din mun. Chișinău și Asociația „Promo-lex”.

Subsecvent, în anul de referință cercetătorii din cadrul proiectului și-au desemnat rezultatele obținute și în cadrul altor manifestări științifice din țară și peste hotare.

B. Titlul prezentărilor și datele bibliografice de rigoare

Categorii forurilor	Titlul prezentării și datele bibliografice de rigoare
1) Articole în culegeri științifice (rapoarte, comunicări și poster publicate)	
3.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)	1. ОСОЯНУ, Тудор. ПИЛАТ, Артиом. <i>Соблюдение прав участников уголовного процесса при назначении экспертизы и исследовании заключения эксперта. În: АУБАКИРОВСКИЕ ЧТЕНИЯ. Материалы международной научно-практической конференции (19 февраля 2020 г.). Алматы. 2020. p. 53-59. ISBN 978-601-8078-30-3.</i>

	<p>2. BURIAN, Alexander. <i>Reform of the Moldovan diplomatic service.</i> In: "21th International Scientific Conference Smolenice Castle 3th 4th December 2020" , Slovak Republic.</p> <p>3. KINDIBALYK, O. <i>EU-Russia Energy Dialogue in the Context of New Pipeline Architecture.</i> In: Zborník príspevkov z 19. medzinárodnej vedeckej konferencie Medzinárodné vzťahy 2019: Aktuálne otázky svetovej ekonomiky a politiky / International Relations 2019: Current issues of world economy and politics Conference proceedings 19th International Scientific Conference. Smolenice Castle 28th-29th November 2019, p. 548-555. (0,85 c.a.) [Online]: https://fmv.euba.sk/www_write/files/veda-vyskum/konferencia-smolenice/2019/Smolenice_2019_Final.pdf</p> <p>4. SPRINCEAN, S. <i>Importanța modelelor etice și deliberative în formarea comportamentului politic.</i> În: Tradiție și perspective în didactica modernă. / Ed. Ioana Todor, Liliana Crișan-Tăușan. Vol. 3. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba-Iulia. Alba-Iulia: Aeternitas. 2019, p. 127-135. (0,85 c.a.) ISBN 978-606-613-182-7. http://uab.ro/aeternitas/index.php</p> <p>5. TAȘCĂ, Mihai, <i>Comitetul din Basarabia pentru unirea tuturor românilor din toamna anului 1918,</i> În: Experimentul Pitești - Reeducarea prin tortură: comunicări prezentate la Simpozionul Internațional, ed. a 19-a: Pitești, 27-29 septembrie 2019 (coordonator Ilie Popa), Fundația Culturală Memoria, Filiala Pitești, 2020, p. 79-97. ISSN 1843-4746 (1 c/a).</p> <p>6. CHIRTOACĂ, Leonid; VASILACHE (CÂNEPĂ), Andrada Mihaela. <i>Inability to Dispose of Donations.</i> Materialele 12th International conference "Exploration, education and progress in the third millennium" 7-8th May 2020. Universitatea Dunărea de Jos, Galați România, pp.57-65.</p>
<p>3.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)</p>	<p>1. COSTACHI, Gh., IACUB, I. <i>Principiile acțiunii legii în timp – fundament al securității juridice a persoanei.</i> În: Particularitățile adaptării legislației Republicii Moldova și Ucrainei la legislația Uniunii Europene, materialele conferinței internaționale științifico-practice din 27-28 martie 2020. Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. «Tipocart Print»), p. 8-20 (0,89 c.a.) ISBN 978-9975-3409-1-5</p>

2. **COSTACHI, Gh.** *Misiunea justiției constituționale în statul de drept.* În: Revista Națională de Drept, nr. 4-6, 2020, *Ediție specială* ce cuprinde materialele conferinței științifico-practice internaționale din 5 iunie 2020 „Jurisdicția constituțională din Republica Moldova: abordări, probleme și perspective”, 2020, p. 41-52 (1,08 c.a.) ISSN 1811-0770;
3. **КОСТАКИ, Г., ГЕРГЕЛЕЖИУ, Т.** *Обеспечение права на защиту от пыток: основа безопасности человека в правовом государстве.* В: Противодействие пыткам, научная конференция. Комратский Государственный Университет. Комрат: 2020, p. __ (0,83 c.a.) (**remis spre publicare**);
4. **COSTACHI, Gh., IACUB, I.** *Uniformitatea practicii judecătorești – indicator al calității justiției.* În: „Sistemul judiciar în Republica Moldova: reforme, realități și perspective”, materialele conferinței științifice internaționale din 21 mai 2020. Chișinău: S.n., 2020, p. __ (0,94 c.a.) (**remis spre publicare**)
5. **АРСЕНИ, И.** *Национальный и зарубежный опыт правового регулирования гражданского оборота органов и тканей человека.* În: Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Ediția a 3-a, 06-07 noiembrie 2020 / colegiul de redacție: Vitalie Ojovanu (redactor responsabil și coordonator). Chișinău: Print-Caro, 2020. (400 p.), p. 130-137. (0,55 c.a.). ISBN 978-9975-56-805-0
6. **ФРУНЗЭ, Ю.** *Договор об оказании медицинских услуг: юридическая характеристика и элементы.* În: Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Ediția a 3-a, 06-07 noiembrie 2020 / colegiul de redacție: Vitalie Ojovanu (redactor responsabil și coordonator). Chișinău: Print-Caro, 2020. (400 p.), p. 257-263. (0,45 c.a.). ISBN 978-9975-56-805-0;
7. **CHIPER, Natalia.** *Motivarea actului administrativ individual în lumina codului administrativ.* În: ”Teoria și practica administrării publice”, conferința științifico-practică internațională (2020, Chișinău). Teoria și practica administrării publice: Materiale ale Conferinței științifico-

practice internațională, 22 mai 2020/colegiul redacțional: Oleg Balan _et. al. Chișinău: AAP, 2020, (Combinatul Poligrafic - 430 p. (p.205-211). ISBN 978-9975-3240-9-0.

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/205-211_2.pdf.

8. **SPRINCEAN, S.** *Democratizarea și securitatea umană în condițiile agravării problemelor globale*. În: Statul, securitatea și drepturile omului în condițiile societății informaționale. Conferință științifico-practică internațională. 12-13 decembrie 2019, Chișinău. Chișinău: Tipografia "Artpoligraf", 2020, p. 89-100. (0,7 c.a.). ISBN 978-9975-3462-2-1.
9. **SPRINCEAN, S.** *Contribuții ale concepției securității umane la fortificarea spațiului european de securitate*. În: Materialele Conferinței științifico-practice internaționale „Spațiul european de securitate: provocări, oportunități, perspective de integrare”. 11 octombrie 2019, Chișinău. Chișinău: Tipogr. "PrintCaro", 2019, p. 9-20. (0,75 c.a.). ISBN 978-9975-56-717-6.
10. **SPRINCEAN, S.** *Asigurarea securității umane și modernizarea sociopolitică a Republicii Moldova*. În: *Statul, securitatea și drepturile omului în condițiile societății informaționale. Conferință științifico-practică internațională*. 13-14 decembrie 2018, Chișinău. Chișinău: Tipografia "Artpoligraf", 2019, p. 487-500. (1,1 c.a.). ISBN 978-9975-108-88-1.
11. **SPRINCEAN, S.** *Politica securității umane în condițiile pandemiei Covid-19*. În: Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Ediția a 3-a, 06-07 noiembrie 2020 / colegiul de redacție: Vitalie Ojovanu (redactor responsabil și coordonator). Chișinău: Print-Caro, 2020. (400 p.), p. 119-125. (0,475 c.a.). ISBN 978-9975-56-805-0.
12. **SOSNA, Boris; Nasirli, Emil.** *Analiza categoriei juridice a securității și sănătății în muncă în cadrul spațiului științific modern*. În: Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Ediția a 3-a, 06-07 noiembrie 2020 / colegiul de redacție: Vitalie Ojovanu

(redactor responsabil și coordonator). Chișinău: Print-Caro, 2020. (400 p.), p. 224-230. (0,45 c.a.). ISBN 978-9975-56-805-0.

13. **SMOCHINĂ A.**, Vlăescu George „*Evoluția și vocația universală aplicativă a principiului proporționalității în viața socială*”. În: "Știință, educație, cultură". Materialele Conferinței științifico-practică internațională anuală Universitatea de Stat din Comrat” 10 februarie 2020, – Comrat: КГУ, 2020, p.33-38.(Tipogr. "A&V Poligraf"). – ISBN 978-9975-83-090-4.
14. **АРСЕНИ И.** *Квалификация условий о территории, об эксклюзивности и логистические условия в дистрибьюторском договоре: теоретико-правовые аспекты*. В: Conferința științifico-practică internațională "Știință, educație, cultură" = Международная научно-практическая конференция "Наука, образование, культура": Сборник статей / науч. ком. Захария С. К. (председатель) [и др.]. – Comrat: КГУ, 2020, с.77-83.(Tipogr. "A&V Poligraf") –. ISBN 978-9975-83-090-4.
15. **АРСЕНИ И.** *Современное понятие и признаки приказного производства в гражданском процессе Республики Молдова* В: Conferința științifico-practică internațională "Știință, educație, cultură" = Международная научно-практическая конференция "Наука, образование, культура": Сборник статей / науч. ком. Захария С. К. (председатель) [и др.]. – Comrat: КГУ, 2020, с.83-88.(Tipogr. "A&V Poligraf"). – ISBN 978-9975-83-090-4.
16. **АРСЕНИ И.** *Понятие и признаки дочернего хозяйственного общества*. В: Conferința științifico-practică internațională "Știință, educație, cultură" = Международная научно-практическая конференция "Наука, образование, культура": Сборник статей / науч. ком. Захария С. К. (председатель) [и др.]. – Comrat: КГУ, 2020, с.88-95.(Tipogr. "A&V Poligraf"). – ISBN 978-9975-83-090-4.
17. **АРСЕНИ И., СУЛТ Г.** *Понятие и правовая природа сервитут⁴ов в гражданском праве Республики Молдова*. В: Conferința științifico-practică internațională "Știință, educație, cultură" = Международная научно-практическая конференция "Наука, образование, культура":

	<p>Сборник статей / науч. ком. Захария С. К. (председатель) [и др.] – Комрат: КГУ, 2020, с.83-88. (Tipogr. "A&V Poligraf"). – ISBN 978-9975-83-090-4.</p> <p>18. АРСЕНИ И., ГУРАН С. <i>Особенности государственной регистрации иностранных предприятий и иностранных индивидуальных предпринимателей в Республике Молдова.</i> В: Conferința științifico-practică internațională "Știință, educație, cultură" – Международная научно-практическая конференция "Наука, образование, культура": Сборник статей / науч. ком. Захария С. К. (председатель) [и др.] – Комрат: КГУ, 2020, с.154-160 (Tipogr. "A&V Poligraf"). – ISBN 978-9975-83-090-4.</p> <p>19. СОСНА Б., ТУКАН В. Предотвращение дискриминации в трудовых отношениях в Молдове: теоретические аспекты, Международная научно-практическая конференция «Наука, образование, культура», Комрат, 2020 г., с. 53-62, ISBN 978-9975-83-090-4</p> <p>20. FAIGHER A., CERNOMOREȚ S., MAZUREȚ R. <i>"Unele reflecții privind aspecte cantitativ-calitative ale criminalității masculine în Republica Moldova"</i>, „Teoria și practica administrării publice”, conferință științifico-practică internațională (2020; Chișinău). Teoria și practica administrării publice: Materiale ale Conferinței științificopractice internaționale, 22 mai 2020 / colegiul redacțional: Oleg Balan [et al.]. – Chișinău: AAP, 2020 (Combinatul Poligrafic), p. 216-220 (http://aap.gov.md/files/publicatii/conferinte/2020/tpap_2020.pdf).</p>
<p>3.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională</p>	<p>1. АРСЕНИ, И. <i>Производство по делам с незначительной ценой иска как вид упрощенного производства в гражданском процессе Республики Молдова.</i> Национальная научная конференция с международным участием «Știința în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspective» (ediția a patra), 26-27 iunie, 2020, mun. Bălți, pag. 402-409. ISBN 978-9975-3382-6-4.</p> <p>2. АРСЕНИ, И. <i>Проблемы мотивированности решения суда по гражданским делам через призму практики Европейского Суда по правам человека.</i> Национальная научная конференция с международным</p>

участием «Știința în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspective» (ediția a patra), 26-27 iunie, 2020, mun. Bălți. pag. 410-417. ISBN 978-9975-3382-6-4.

3. FAIGHER, ANATOLIE; CERNOMOREȚ, SERGIU. *Unele reflecții privind criminalitatea penitenciară în Republica Moldova*. În: «Știința în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspective», Materialele Conferinței științifice cu participare internațională (ediția a patra), 26-27 iunie, 2020, mun. Bălți. pp. 445-450. ISBN 978-9975-3382-6-4.
4. COSTACHI, Gh., IACUB, I. *Ordinea de drept și ordinea publică: fundamente ale securității persoanei în statul de drept*. În: Administrarea publică în domeniul asigurării ordinii de drept – una dintre sarcinile prioritare ale statului (conferință științifică dedicată jubileului de 80 ani de viață și 63 ani de activitate profesională a profesorului universitar Victor Guțuleac. Chișinău, 2020, p. 177-185. (0,71 c.a.) ISBN 978-9975-3383-6-3.
5. SMOCHINĂ A. *Principiul autonomiei locale în opera profesorului Constantin Stere*. În: Materialele Conferinței științifico-practice internaționale „Administrarea publică în domeniul asigurării ordinii de drept – una din sarcinile prioritare ale statului” dedicată jubileului de 50 ani de activitate pe făgașul ocrotirii ordinii de drept, învățământului și științei și 80 ani de viață ai profesorului universitar – Victor Guțuleac. Chișinău, 24 ianuarie 2020, p.156-16; ISBN 978-9975-3383-6-3.
6. СОСНА Б., Босый Д. Приостановление действия индивидуального трудового договора с профессиональными спортсменами, Национальная научная конференция с международным участием, 01-02 октября 2019 г., Кишинэу, 2020 г., с. 441-448, 0,6 п.л. ISBN 978-9975-149-80-8.
7. СОСНА Б., Босый Д. *Актуальные аспекты специфики приостановления индивидуальных трудовых договоров профессиональными спортсменами*. Национальная научная конференция с международным участием «Știința în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspective», (ediția a patra) 26-27 iunie, 2020, mun. Bălți. pp. 461-466. ISBN 978-9975-3382-6-4.
8. СОСНА Б., Босый Д. *Гарантии социальной защиты конституционных прав профессиональных спортсменов в современных условиях*.

Национальная научная конференция с международным участием «Știința în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspective» (ediția a patra), 26-27 iunie, 2020, mun. Bălți. pp. 467-470. ISBN 978-9975-3382-6-4.

9. **OSOIANU, Tudor.** *Independența și imparțialitatea judecătorului care examinează cererea de revizuire a cauzei penale.* În: *Materialele Conferinței științifico-practice internaționale „Administrarea publică în domeniul asigurării ordinii de drept – una din sarcinile prioritare ale statului” dedicată jubileului de 50 ani de activitate pe făgașul ocrotirii ordinii de drept, învățământului și științei și 80 ani de viață ai profesorului universar – Victor Guțuleac.* Chișinău, 24 ianuarie 2020, Ch. 2020, p.202-207. ISBN 978-9975-3383-6-3.
10. **SPRINCEAN, S.** *Reconceptualizarea riscurilor securitare la adresa sănătății publice în contextul pandemiei COVID-19.* În: **“Combaterea știrilor false în condițiile provocărilor de securitate – COVID 19”.** *Institutul Național de Informații și Securitate “Bogdan, Întemeietorul Moldovei”.* Materialele Mesei rotunde cu participare internațională, 20 mai 2020 / coord. D. Hârbu-Bencheci. Chișinău: SIS al RM (Tipogr. „Garamont Studio”), 2020, p. 65-76. (132 p.). (0,9 c.a.). ISBN 978-9975-3271-0-7.
11. **SPRINCEAN, S.** *Noi riscuri și amenințări la adresa siguranței persoanei în epoca intensificării biopericolelor globale.* În: *Știința în nordul Republicii Moldova: probleme, realizări, perspective. Conferința științifică națională cu participare internațională.* Ediția a 4-a, 26-27 iunie 2020 / colegiul redacțional: Valeriu Capcelea (coordonator) [et al.]. Bălți: Tipogr. „Indigou Color”, 2020, p. 372-378. (499 p.). (0,65 c.a.). ISBN 978-9975-3382-6-4.
12. **SPRINCEAN, S.** *Siguranța persoanei umane în contextul necesității asigurării biosecurității.* În: *Știința în nordul Republicii Moldova: probleme, realizări, perspective. Conferința științifică națională cu participare internațională.* Ediția a 4-a, 26-27 iunie 2020 / colegiul redacțional: Valeriu Capcelea (coordonator) [et al.]. Bălți: Tipogr. „Indigou Color”, 2020, p. 378-384. (499 p.). (0,65 c.a.). ISBN 978-9975-3382-6-4.

3.4. în lucrările
conferințelor
științifice naționale

1. **АРСЕНИ И.** *Процессуальные особенности оптимизации приказного производства в Республике Молдова*. В: Conferința științifico – practică „Rolul științei în reformarea sistemului juridic și politico–administrativ” Ediția a V. 10 decembrie 2019 , Cahul. Cahul, 2020 г., с.115-122. 0.7. п.л., ISBN 978-9975-88-037-4.
2. **BENCHECI, Marcel.** Manifestarea sistemului organelor de securitate în unele state de interes pentru Republica Moldova. În: Materialele Conferinței științifico-practice naționale ”Mandatul de securitate: probleme actuale de interpretare, legislație și practică”, Chișinău, 2020, 1,2 c.a ISBN 978-9975-56-783-1;
3. **OSOIANU, Tudor.** *Independența și imparțialitatea judecătorului care examinează cererea de revizuire a cauzei penale*. În: Administrarea publică în domeniul asigurării ordinii de drept-una din sarcinile prioritare ale statului. Ch. 2020. p.202-207. ISBN 978-9975-3383-6-3;
4. **OSOIANU, Tudor.** COVALCIUC, Ion. *Valoarea probantă a rezultatelor măsurilor speciale de investigații*. În: Mandatul de securitate: probleme actuale de interpretare, legislație și practică. Conferința științifico-practică națională. Ch., 08. 09. 2020, p.50-59. ISBN 978-9975-56-783-1. Disponibil: https://sis.md/sites/default/files/comunicate/fisiere/Materialele%20conferinte%202020_1.pdf
5. **SPRINCEAN, S.** *Provocări securitare în perioada crizei sanitare și pandemiei Covid-19*. În: Mandatul de securitate: probleme actuale de interpretare, legislație și practică. Conferință științifico-practică națională, 8 septembrie 2020, Institutul Național de Informații și Securitate ”Bogdan, Întemeietorul Moldovei”, Chișinău: Print-Caro, 2020, p. 104-109. (377 p.). (0,45 c.a.). ISBN 978-9975-56-783-1.
6. **СОСНА Б.,** Калистру С. *Совершенствование законодательства регулирующего дисциплинарную ответственность судей*. Conferința științifico-practică interuniversitară a tinerilor cercetători, 10 decembrie 2019, Chișinău 2020, p.121-125, ISBN 978-9975-3423-0-8.
7. **СОСНА Б., АРСЕНИ И.** *Нравственные основы применения мер уголовно-процессуального пресечения*. В: Conferința științifico-practică “Rolul științei în reformarea sistemului juridic și politico-administrativ”.

	<p>Ediția a V. 10.12.2019, Cahul, 2020 г., с. 109-115, 0.7. п.л., ISBN 978-9975-88-037-4.</p> <p>8. STEFU, Lilia. <i>Contractul de vânzare-cumpărare a bunui imobil în construcție: istoria apariției.</i> In: <i>Tendențe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători.</i> Ediția 9, Vol.2, 15 iunie 2020, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Tipogr. „Biotehdesign”, 2020, pp. 226-231. ISBN 978-9975-108-66-9.</p>
3.5. în alte culegeri de lucrări științifice editate peste hotare	
3.6. în alte culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova (seminare științifice; anale et al.)	<p>1. CUCOȘ, Diana. <i>Why Diaspora Matters.</i> În: <i>Comunități Etnice și Diaspora în timp și spațiu,</i> Chișinău, 2019, ISBN 978-9975-108-89-8;</p> <p>2. CUCOȘ, Diana; Dimitrov, Plamen. <i>Diaspora and National Identity in a Post-Geographical World.</i> În: <i>Comunități Etnice și Diaspora în timp și spațiu,</i> Chișinău, 2019, ISBN 978-9975-108-89-8.</p>
<p>2) Teze în culegeri științifice (teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, seminare publicate)</p>	
4.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)	<p>1. SPRINCEAN, S. <i>Individual freedom and security of the person as didactic imperatives.</i> In: <i>Book of abstracts. The International Conference „Didactics: past, present and future perspectives”, 6th edition (online), 22-23 May 2020, “1 Decembrie 1918” University of Alba Iulia, Faculty of Law and Social Sciences, Department for Teacher Training.</i> / ed. Cornel Victor Igna. Alba Iulia. 2020, p. 62. (73 p.). (0,25 c.a.). ISSN 2668-1749. ISSN-L 2668-1749.</p> <p>2. SPRINCEAN, S. <i>Bioethical and security imperatives as benchmarks in education and research.</i> In: <i>ICEPV 2018 Book of Abstracts / edited by D. Opreș, I. Scheau, O. Moșin.</i> The International Conference „Education in the perspective of values” 10th Edition, October 10-11, 2018. Alba Iulia, Romania. p. 30-31. (0,25 c.a.). e-ISBN: 978-606-711-983-1. http://www.uab.ro/sesiuni_2018/educatia_din_perspectiva_valorilor</p>

<p>4.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. SPRINCEAN, S. <i>Progresul domeniului culturii favorizat de Acordul de Asociere RM-UE în perspectiva sporirii securității și siguranței persoanei umane.</i> În: „Învățământul artistic – dimensiuni culturale”, conferință științifică internațională. Conferința științifică internațională, 15 mai 2020: Tezele comunicărilor / col. de redacție: Tatiana Comendant [et al.]. Vol. 2: Artă teatrală, cinematografică, coregrafică. Arte plastice, decorative și design. Științe socio-umanistice și culturologie. Chișinău: AMTAP, 2020, p. 71-73. (83 p.). (0,25 c.a.). ISBN 978-9975-3311-5-9. ISBN 978-9975-3311-7-3. 2. SPRINCEAN, S. <i>Promovarea patrimoniului cultural național în contextul implementării Acordului de Asociere Republica Moldova-UE.</i> În: Conferința științifică internațională «Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare»: Programul și rezumatele comunicărilor. 28-29 mai 2020. Ediția a 12-a. / comitetul de organizare, comitetul științific: Victor Ghilaș (președinte) [et al.]. Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. «Notograf Prim»), p. 24. (98 p.). (0,25 c.a.). DOI: 10.6084/m9.figshare.12356093. ISBN 978-9975-84-123-8. http://patrimoniu.asm.md/?p=4541 3. MÎNDRU, V. „<i>Republica Moldova în contextul integrării europene</i>”, prezentate la Conferința științifică internațională “Învățământul artistic - dimensiuni culturale”, organizată anual de Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice și publicată în Volumul II Artă teatrală, cinematografică, coregrafică Arte plastice, decorative și design Științe socio-umanistice și culturologie . Chișinău, 2020. p. 77-78. .ISBN 978-9975-3311-7-3.
<p>4.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. COSTACHI, Gh. <i>Mesaj aniversar pentru savantul, profesorul și Cavalerul „Ordinului Republicii” – Victor Guțuleac.</i> În: Administrarea publică în domeniul asigurării ordinii de drept – una dintre sarcinile prioritare ale statului (conferință științifică dedicată jubileului de 80 ani de viață și 63 ani de activitate profesională a profesorului universitar Victor Guțuleac. Chișinău, 2020, p. 317-318 (0,08 c.a.). ISBN 978-9975-3383-6-3 2. SMOCHINĂ A. <i>Personalitatea notorie a științei dreptului – profesorul Victor Guțuleac la 80 ani.</i> În; Materialele Conferinței științifico-practice internaționale „Administrarea publică în domeniul asigurării ordinii de drept – una din sarcinile prioritare ale statului” dedicată jubileului de 50 ani de

	activitate pe făgașul ocrotirii ordinii de drept, învățământului și științei și 80 ani de viață ai profesorului universar – Victor Guțuleac. Chișinău, 24 ianuarie 2020, p.331-332. ISBN 978-9975-3383-6-3.
4.4. în lucrările conferințelor științifice naționale	1. SPRINCEAN, S. <i>Provocări securitare în perioada crizei sanitare și pandemiei Covid-19.</i> În: Mandatul de securitate: probleme actuale de interpretare, legislație și practică. Conferință științifico-practică națională, 8 septembrie 2020, <i>Institutul Național de Informații și Securitate "Bogdan, Întemeietorul Moldovei"</i> . Rezumatul comunicărilor. Chișinău: Print-Caro, 2020, p. 37-38. (76 p.). (0,25 c.a.). ISBN 978-9975-56-784-8.
4.5. în alte culegeri de lucrări științifice editate peste hotare	
4.6 în alte culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova	1. Smochină A. <i>Recenzie științifică asupra lucrării „Constituția Republicii Moldova - 25 ani”.</i> Autori: Valeriu Kuciuc, Victor Pușcaș. Sub egida Președintelui Republicii Moldova. Pontos: Chișinău, 2020, p.601-607.

8 Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

9 Materializarea rezultatelor obținute

Rezultatele cercetării obținute în anul 2020 au fost materializate prin următoarele forme:

A. MATERIALE DIDACTICE

1. **OSOIANU, Tudor.** ODAGIU Iurie. OSTAVCIUC Dinu. RUSNAC Constantin. *Tactica acțiunilor de urmărire penală.* Curs universitar. Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova. Ch. 2020. 338 p. ISBN 978-9975-3383-6-3. Disponibil: <http://academy.police.md/1333>
2. **OSOIANU, Tudor.** (colectiv) *Procedurile Standard de Operare pentru Poliție – o abordare bazată pe drepturile omului. Procedurile Standard de Operare privind reținerea, escortarea, transportarea și plasarea persoanei reținute în Izolatorul de detenție preventivă al Poliției.* (ro/ru) (aprobat în baza Ordinului MAI nr. 129 din 27 aprilie 2020). Ch. 2020; elaborate prin colaborare/parteneriat în cadrul proiectului „Promovarea Activității Poliției bazată pe Drepturile Omului în Republica Moldova” finanțat de Uniunea Europeană, implementat și co-

finanțat de Fundația Soros-Moldova în parteneriat cu Inspectoratul General al Poliției. Disponibil: <http://soros.md/files/publications/documents/Procedurile%20Standard%20RO.pdf>

3. **CUȘNIR V., NASTAS A.**, Particularitățile calificării juridice a infracțiunilor economice: Note de curs. Chișinău: S.n. 2019 (Tipogr. "Tipocart Print"). 158 p. ISBN 978-9975-3340-7-5
4. **COJOCARU R., NASTAS A., Cebotari D.** Încadrarea juridică a infracțiunilor privind traficul ilicit de droguri. Suport de curs. Chișinău: S.n., 2020 (Tipogr. "Tipocart Print"). 252 p. ISBN 978-9975-3380-7-3

B. SUSTINEREA TEZELOR ÎN CADRUL CSS DE PE LÂNGĂ ICJPS

În cadrul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice cu referință la proiectul aflat în derulare în anul 2020 au fost susținute 3 teze de doctor în drept, după cum urmează:

1. **Grîu-Panțureac Maria.** *Răspunderea pentru încălcarea normelor de drept electoral.* Teză de doctor în drept, specialitatea 552.01 - Drept constituțional. Cond. șt. A. Smochină. Referenți oficiali: Cușmir Marcel, Belecciu Ștefan. 16 ianuarie 2020.

2. **Busuioc Nadejda.** *Investigarea infracțiunilor de evaziune fiscală: cadrul procesual și tactic-metodologic.* Teză de doctor în drept, specialitatea 552.04 – Criminalistică, expertiză judiciară, investigații operative. Cond. șt. V. Cușnir. Referenți oficiali: Moraru Victor, Cojocaru Radion. 6 martie 2020. Prin decizia CC al ANACEC din 30.10.20 a fost confirmat titlul științific.

3. **Tatar Olga.** *Contractele nenumite – consecință a realizării principiului libertății contractuale în raporturile juridice civile.* Teză de doctor în drept, specialitatea 553.01 - Drept civil, Domeniul științific: 5. Științe sociale și economice. Comisia de doctorat: Cojocaru Eugenia, doctor habilitat în drept, profesor universitar – președinte; Frunză Iurie, doctor în drept, conferențiar universitar – referent; Cristeva Natalia, doctor în drept, conferențiar universitar – referent; Ignatiev Vasile, doctor în drept, conferențiar universitar – referent; Mihalache Iurie, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar – membru. 26 iunie 2020. Prin decizia CC al ANACEC din 30.10.20 a fost confirmat titlul științific.

C. DOCUMENTE ALE AUTORITĂȚILOR PUBLICE APROBATE SUB FORMĂ DE AVIZE SI OPINII

Nr.	Denumirea documentului	Autoritatea solicitantă	Data/luna efectuării
1.	Aviz la Sesizarea CC nr. 230a/2019 privind constituționalitatea Legii nr.193 din 20 decembrie 2019 pentru modificarea Legii nr.947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.	Curtea constituțională	20.01.2020

2.	Aviz consolidat ICJPS asupra actelor normative internaționale și europene în domeniul muncii, salariaților etc., precum și unele spețe din jurisprudența CtEDO care au tangență cu domeniul respectiv	Sindicatul „Știința”, AȘM	22.01.2020
3.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării la Curtea Constituțională nr. 2g din 10.01.2020 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 351 din Codul contravențional (email 23.01.2020)	Curtea constituțională	23.01.2020
4.	Argumente în susținerea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului cu privire la știință și inovare.	AȘM	03.02.2020
5.	Aviz asupra sesizării Curții Constituționale nr.153b din 21.08.2019 depuse de către Procurorul General Interimar Dumitru Robu (interpretarea art.137 din Constituția Republicii Moldova)	Curtea constituțională	04.02.2020
6.	Aviz asupra sesizării Curții Constituționale nr.180b din 16.10.2019 depuse de către deputații Parlamentului RM Litvinenco S., Slusari A., Bolea V. (interpretarea art.72, alin.(3), lit.a) din Constituția Republicii Moldova, în contextul modificării intempestive a jurisprudenței Curții Constituționale prin Hotărârea CC nr.11 din 2019, pe de o parte și anularea sistemului mixt cu revenirea la sistemul proporțional în conformitate cu Legea nr.113 din 2019)	Curtea constituțională	04.02.2020
7.	Aviz asupra proiectului de Lege privind modificarea Codului penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, în particular referitor la infracțiunea de organizare ilegală a raliurilor	Parlamentul RM	18.02.2020

8.	Propuneri pentru proiectul Nomenclatorului lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către instituțiile din subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și mărimea tarifelor la acestea.	MECC	18.02.2020
9.	Opinie la proiectul de hotărâre cu privire la modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 1433/2016 privind instituirea Comisiei pentru delimitarea suplimentară a unor obiecte ale patrimoniului cultural-național al Republicii Moldova care fac parte din complexul „Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A.”	MECC; Cancelaria de Stat	16.03.2020
10.	Aviz-opinie consolidată asupra Sesizării Curții Constituționale nr. 31b din 06.03.2020 referitoare la interpretarea art. 77 și 86 în coroborare cu art. 2, 6, 96 și 101 din Constituție.	Curtea constituțională	30.03.2020
11.	Aviz la Sesizarea CC nr. 229g din 26.12.2019 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 12/1 alin. (4), 49, 53 alin. (5), 448 și 452 din Codul de procedură civilă	Curtea constituțională	30.03.2020
12.	Aviz-opinie consolidată asupra Sesizării CC nr. 30g/2020 din 06.03.2020 privind verificarea constituționalității prevederilor art. 243 alin. (1) lit. a) și c) din Codul penal și a prevederilor art. 7 alin. (6) din Codul de procedură penală	Curtea constituțională	31.03.2020
13.	Aviz-opinie consolidată asupra Sesizării nr. 47a/2020 referitoare la controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.54 din 17 martie 2020, din Legea nr.212 din 24 iunie 2004 și din Hotărârea Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020 (regimul stării de urgență).	Curtea constituțională	08.04.2020

14.	Opinie asupra proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării	MECC	21.04.2020
15.	Opinie succintă asupra HG nr. 169 din 13.03.2020 și HG nr. 252 din 21.04.2020 cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru raticarea Acordului dintre Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui împrumut financiar de stat	MECC; Cancelaria de Stat	27.04.2020
16.	Avizi la Sesizarea nr. 56a din 23.04.2020 privind controlul constituționalității unor prevederi ale Acordului dintre Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui împrumut financiar, semnat la Moscova la 17 aprilie 2020.	Curtea constituțională	28.04.2020
17.	Aviz la Sesizarea CC nr. 57a din 24.04.2020, referitoare la controlul constituționalității unor prevederi din Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse privind acordarea Guvernului Republicii Moldova a unui împrumut financiar de stat, ratificat prin Legea nr.57 din 23 aprilie 2020.	Curtea constituțională	28.04.2020
18.	Aviz consolidat ICJPS asupra proiectului Regulamentului Comisiei Electorale Centrale privind organizarea și desfășurarea exit-pollurilor.	Comisia Electorală Centrală	19.05.20 CEC 8/2201
19.	Opinie la proiectul HG cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea exit-poll-urilor opinie la proiectul Regulamentului privind organizarea și desfășurarea exit-poll-urilor	MECC; Cancelaria de Stat	22.05.2020

20.	Opinie ICJPS asupra proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la crearea Registrului național al obiectelor lansate în spațiul cosmic	MECC; Cancelaria de Stat	22.05.2020
21.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării Curții Constituționale nr. 63g din 04 mai 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 34 alin. (3) din Codul contravențional.	Curtea constituțională	<u>PCC-01/63g/</u> <u>225 din</u> <u>2.06.2020</u> 16.06.2020
22.	Aviz-opinie consolidată asupra Sesizării Curții Constituționale nr. 74b din 19.05. 2020	Curtea constituțională	04 iunie 2020
23.	Aviz-opinie consolidată asupra Sesizării Curții Constituționale nr. 83b/2020.05.27	Curtea constituțională	03.06.2020
24.	Aviz la Sesizările CC nr. 96b din 23.06.2020 și privind interpretarea dispozițiilor articolului 140 alineatul (2) din Constituție prin raportare la prevederile articolului 136 alineatul (3) din Legea Supremă (caracterul definitiv și nesusceptibil nici unei căi de atac al hotărârilor Curții Constituționale cu privire la alegerea și/sau destituirea în/din funcția de Președinte al Curții Constituționale)	Curtea constituțională	1 iulie 2020
25.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării Curții Constituționale nr.69a din 13.05.2020 privind controlul constituționalității art. 12 alin. 7 și 8 din Legea Securității Statului nr. 618 din 31 octombrie 1995	Curtea constituțională	22.06.2020
26.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării Curții Constituționale nr.100b din 24.06.20 privind interpretarea dispozițiilor articolului 140 alineatul (2) din Constituție prin raportare la prevederile articolului 136 alineatul (3) din Legea Supremă (caracterul definitiv și nesusceptibil nici unei căi	Curtea Constituțională	01.07.2020

	de atac al hotărârilor Curții Constituționale cu privire la alegerea și/sau destituirea în/din funcția de Președinte al Curții Constituționale).		
27.	Aviz consolidat ICJPS asupra Sesizării Curții Constituționale nr.108b/2020 referitoare la interpretarea articolelor 68, 69 și 71 din Constituție.	Curtea Constituțională	10-20.07.2020
28.	Aviz asupra <i>Recursului în interesul legii 4ril-1/20</i> declarat de către Procurorul General al Republicii Moldova, Alexandr STOIANOGLO, referitor la admiterea unor incoerențe aplicative și absenței unei practici judiciare uniforme în materia aplicării normelor penale privind concursul ideal dintre infracțiunile prevăzute de art. 287 și art. 152, respectiv art. 151, art. 145 din Codul penal al Republicii Moldova.	Curtea Supremă de Justiție	13.07.2020
29.	Aviz la Recursul în interesul legii nr. 21-12d/20-1855 din 25.06.2020 declarat de către Procurorul General al Republicii Moldova, Alexandr STOIANOGLO, în baza aditerii unor incoerențe aplicative și absenței unei practici judiciare unificate, raportată la realitatea/ posibilitatea aplicării legii penale mai favorabile în contextul art. 70 alin. (31), art. 84 alin. (1) și art. 85 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova.	Curtea Supremă de Justiție	16.07.2020
30.	Aviz consolidat ICJPS asupra Sesizării Curții Constituționale nr.105c din 01.07.2020 referitoare proiectul de lege pentru modificarea Constituției.	Curtea Constituțională	22.07.2020
31.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării la Curtea Constituțională nr.114b din 10.07.20 privind interpretarea dispozițiilor articolului 106 ¹ din	Curtea Constituțională	31.07.2020

	Constituția RM, care prevede condițiile angajării răspunderii Guvernului în fața Parlamentului RM.		
32.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării la Curtea Constituțională nr. 94a din 12 iunie 2020 privind controlul constituționalității articolului 453 alin. (1) din Codul de procedură penală.	Curtea Constituțională	07.08.2020
33.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării la Curtea Constituțională nr.130a din 31.07.2020 privind controlul constituționalității unei prevederi din Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale.	Curtea Constituțională	11.08.2020
34.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării la Curtea Constituțională nr.70g din 14.05.20 privind interpretarea dispozițiilor Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorului.	Curtea Constituțională	12.08.2020
35.	Aviz la Recursul în interesul legii 4-1-rii-2 , declarat de către Președintele Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Emanoil PLOȘNIȚA.	Curtea Supremă de Justiție	04.09.2020
36.	Opinia ICJPS la proiectul ”Instrucțiunile privind raportarea implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării”.	MECC; ANCD	04.10.2020
37.	Opinia ICJPS la proiectul Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie (Capitolul XXII/2 CPC).	Curtea Supremă de Justiție	10.10.2020
38.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării la Curtea Constituțională nr.131g din 1 august 2020 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 60 alin. (4) din Codul de executare,	Curtea Constituțională	11.10.2020
39.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării Curții Constituționale nr.162g din 27.10.2020 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor	Curtea Constituțională	27.10.2020

	articolului 24 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20.07.1995		
40.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării Curții Constituționale 117g din 16.07.20 privind excepția de neconstituționalitate a normei alin. (2) art. 2 din Codul administrativ.	Curtea Constituțională	11.11.2020
41.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării Curții Constituționale 128g din 30.07.2020 privind excepția de neconstituționalitate a normei alin. (2) art. 2 din Codul administrativ.	Curtea Constituțională	11.11.2020
42.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării Curții Constituționale nr. 118g din 17.07.2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 4 alin.(2), 7 alin.(2) lit.c), 8 alin.(1) și 11 alin.(1) pct.3 din Legea nr.982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație.	Curtea Constituțională	13.11.2020
43.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării 134g din 5.08.20 privind verificarea constituționalității prevederilor art.27 alin.(l) lit.c) al Legii nr. 170 din 19.07.2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate	Curtea Constituțională	11.11.20
44.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării nr.147g din 08.09.2020 privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor.	Curtea Constituțională	15.11.2020
45.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării 135a din 7.08.20 – OBIECT: unele prevederi ale CPP (se referă la caracterul absolut al confidențialității UP).	Curtea Constituțională	16.11.2020
46.	Aviz consolidat ICJPS asupra sesizării 163a din 27.10.20 – OBIECT: art. I pct.1 din Legea 193	Curtea Constituțională	20.11.20

din 20.12.19 cu privire la modif, unor acte legislative (la concret problema ce ține de modif. Legii cu privire la CSM – procedura de selectare de Parlament a membrilor SSM din rândul profesorilor de drept).		
---	--	--

Impactul social și economic al rezultatelor cercetării obținute și materializate prin formele indicate supra, indubitabil duce la asigurarea și fundamentarea științifică a procesului de armonizare a cadrului legislativ al Republicii Moldova la standardele și practicile Uniunii Europene. Respectiv, acestea contribuie la implementarea eficientă a Acordului de Asociere RM–UE, or justiția și ordinea publică, inclusiv asigurarea calității actului justiției reprezintă un domeniu de prioritate majoră în această cale.

10 Dificultățile în realizarea proiectului

- Finanțare insuficientă și influența stării de pandemie COVID-19;
- Condiții încă neadecvate pentru cadrele științifice și doctoranzi;
- Motivație slabă pentru performanțele cadrelor științifice, fapt ce duce la emigrarea tinerilor cercetători;
- Susținerea slabă a voluntariatului printre tinerii cercetători;
- Resurse umane de calitate demotivate etc.

11 Concluzii

1. Procesul de democratizare și de extindere a unor modele de instituții care tind către valorile democratice a atins către începutul anului 2020 un nou nivel atât la nivel mondial, cât și în țările în curs de dezvoltare, printre care e și Republica Moldova, în contextul în care democratizarea și europenizarea a devenit o componentă a modernizării statelor și un obiectiv global al comunității internaționale.
2. Către începutul anului 2020, Republica Moldova a pășit cu un sector al justiției lipsit de încrederea societății și privit drept unul imprevizibil, lipsit de integritate, ostil și chiar agresiv față de cetățean. În mare parte, acest fapt se datorează investigării și judecării tardive a fraudei bancare de miliarde și a faptului că rambursarea datoriei a fost pusă pe umerii fiecărui cetățean în parte al societății noastre.
3. Analiza detaliată a proiectului **Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității în sectorul justiției pentru anii 2021-2024** a relevat discordanțe dintre prevederile ei și prevederile Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție 2017-2020.

4. Ignorarea celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate la amendarea cadrului normativ material și procesual privind organizarea judecătorească, efectuarea justiției, dar și *respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova la efectuarea acestei activități într-un stat democratic*, lipsa unui concept unic în dezvoltarea reformelor în domeniul justiției condiționează tergiversarea implementării acestora, fapt ce induce la menținerea calității precară a actului de justiție per ansamblu pe țară, cât și la tergiversarea implementării acordului de asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană.

Conclusions

1. The process of democratization and expansion of models of institutions that strive for democratic values has reached a new level by early 2020 both worldwide and in developing countries, including the Republic of Moldova in the context in which democratization and Europeanization have become a component of state modernization and a global goal of the international community.
2. Towards the beginning of 2020, the Republic of Moldova stepped into a sector of justice that lacks the trust of society and is seen as unpredictable, lacking in integrity, hostile and even aggressive towards the citizen. This is due to the late investigation and trial of the bank fraud of billions and the fact that the repayment of the debt was put on the shoulders of every citizen of our society.
3. The detailed analysis of the draft **Strategy for ensuring independence and integrity in the justice sector for the years 2021-2024** revealed discrepancies between the provisions of the National Integrity and Anticorruption Strategy 2017-2020.
4. Ignoring the three quality criteria - accessibility, predictability and clarity when amending the material and procedural normative framework on the organization of the judiciary, the administration of justice, *but also the observance of human rights in the Republic of Moldova in carrying out this activity in a democratic state*, the lack of a unique concept in the development of justice reforms leads to delay of their implementation, to maintaining the poor quality of justice in the country as a whole, as well as the delay in implementing the Moldova-European Union association agreement.

CONCLUZII RELEVANTE DE EȘETĂ PE MARGINEA PROIECTULUI 2020-2023

1. Revizuirea hărții judiciare stabilită ca rezultat al implementării Legii cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești Nr. 76 din 21.04.2016.

2. Să fie schimbat modul de redactare a actelor de procedură (cereii de chemare în judecată, hotărâri judiciare, cereii de apel, recurs etc), prin standartizarea lor, adoptarea unor modele concrete; prin limitarea nr. de pagini în funcție de etapa procesială. După principiul: *scurt, clar și cuprinzător*. Spre exemplu, o cerere de chemare în judecată să fie limitată ca volum la 1 pagină pentru un capăt de cerere. Cererea să se limiteze strict la circumstanțele de fapt și de drept. Dacă avocatul sau reclamantul are de invocat practică judiciară-jurisprudență sau doctrină la speța din cerere, atunci să o expună într-o anexă la cerere.

3. Deasemenea, și o hotărâre judiciară, - fără a invoca în ea multe spețe din jurisprudența CtEDO. Or, se observă, mai cu seamă în deciziile CSJ, că multe din acestea abundă cu cauze CtEDO, care, de multe ori nici nu sunt relevante cazului (recursului) judecat.

4. În hotărârile judiciare să nu fie redat textul propriu zis al normelor de drept materiale și procesuale. Mai cu seamă normele de procedură, care sunt arhicunoscute. Practic, judecătorii (CA și CSJ) în hotărârile lor retranscriu integral articole întregi din CPC sau CPP și alte norme de drept material.

5. Se recomandă doar trimiterea prin citare la normele de drept, fără a le reda conținutul. Cine are interes – să le citească personal din Lege.

MOTIVAȚIE:

- Practica de 3,5 ani a demonstrat că mecanismul de optimizare a hărții instanțelor judecătorești nu a fost bine gândit și, drept urmare, se încalcă principiul fundamental prevăzut de Articolul 20 din Constituția Republicii Moldova – accesul liber la justiție.

- Instanțele de judecată pierd mult timp în lecturarea cererilor desfășurate ale părților (rechizitorii ale procurorilor desfășurate pe 10 și 100 de pagini, cu informații irelevante și care se repetă, epizod cu epizod etc.)

- Deasemenea și avocaților, procurorilor, părților în proces le este foarte greu să citească aceste hotărâri judiciare practic sterile, dar abundente cu citări lungi din Legea materială și procesuală. Respectiv, se lungește termenul de prezentare a cererilor de apel, recurs etc. Și viceversa – se mărește termenul de soluționare a cazului și de redactare a hotărârilor judecătorești.

CONCLUSIONS

ESSENTIAL RELEVANTS

ON THE OUTSIDE OF THE 2020-2023 PROJECT

1. Revision of the map of courts in the Republic of Moldova.
2. To be changed the way of drafting the procedural documents (request for summons, court decisions, appeal, appeal, etc.) by standardizing them, adopting concrete models; by limiting no.

of pages depending on the procedural stage. *According to the principle: short, clear and comprehensive.* For example, a lawsuit should be limited in volume to 1 page for one end of the lawsuit. The request should be strictly limited to factual and legal circumstances. If the lawyer or plaintiff has to invoke judicial practice-jurisprudence or doctrine in the case in the application, then set it out in an annex to the application.

3. Also, a court decision, - without invoking in it many cases from the jurisprudence of the ECtHR. Or, it is observed, especially in the decisions of the SCJ, that many of them abound with ECtHR cases, which, often, are not even relevant to the case (appeal) judged.

4. The actual text of the material and procedural legal norms should not be reproduced in court decisions. Especially the rules of procedure, which are well known. In practice, judges (CA and SCJ) in their judgments fully transcribe entire articles of the CPC or CPP and other rules of substantive law.

5. It is recommended only to refer by citation to the rules of law, without rendering their content. Who has an interest - to read them personally from the Law.

MOTIVATION:

- Courts waste a lot of time reading the parties' requests (prosecutors' indictments on 10 and 100 pages, with irrelevant and recurring information, episode by episode, etc.)

- It is also very difficult for lawyers, prosecutors, parties to the trial to read these practically sterile, but abundant judgments with long citations from the Material and Procedural Law. Respectively, the deadline for submitting applications for appeal, recourse, etc. is extended. And vice versa - the deadline for solving the case and drafting court decisions is increased.

Conducătorul de proiect CUȘNIR Valeriu

Data: 25 noiembrie 2020

LȘ

Componența echipei proiectului

Cifrul proiectului 20.80009.1606.05

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Frunză Iurie	1966	doctor șt.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
2.	Smochină Andrei	1946	doctor hab.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
3.	Juc Victor	1967	doctor hab.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
4.	Cușnir Valeriu	1958	doctor hab.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
5.	Balmuș Victor	1957	doctor hab.	1	03.01.2020	31.12.2020
6.	Berliba Viorel	1975	doctor hab.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
7.	Costachi Gheorghe	1941	doctor hab.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
8.	Guștiuc Andrei	1970	doctor șt.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
9.	Sprincean Serghei	1973	doctor hab.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
10.	Sosna Boris	1954	doctor șt.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
11.	Osioanu Tudor	1969	doctor șt.	0,75	03.01.2020	31.12.2020
12.	Chirtoacă Leonid	1967	doctor șt.	0,75	03.01.2020	31.12.2020
13.	Tașcă Mihail	1959	doctor șt.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
14.	Gramă Dumitru	1943	doctor șt.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
15.	Cucoș Diana	1979	doctor șt.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
16.	Nastas Andrei	1986	doctor șt.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
17.	Chindibaliuc Oleana	1984	doctor șt.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
18.	Odainic Mariana	1981	doctor șt.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
19.	Cernomoreț Sergiu	1983	doctor șt.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
20.	Chirtoacă Natalia	1973	doctor șt.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
21.	Postică Alexandru	1986	drd.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
22.	Stefu Lilia	1995	drd.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
23.	Albu Natalia	1977	doctor șt.	0,75	03.01.2020	31.12.2020
24.	Caraman Iurie	1959	doctor șt.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
25.	Burian Alexandru	1953	doctor hab.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
26.	Mîndru Valeriu	1957	doctor șt.	0,75	01.03.2020	31.12.2020
27.	Rusu Vitalie	1974	doctor șt.	0,25	01.07.2020	31.12.2020
28.	Benchechi Marcel	1971	doctor șt.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
29.	Tofan Eugenia	1963	Mr.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
30.	Guștiuc Ludmila	1980	Mr.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
31.	Chiper Natalia	1981	doctor șt.	0,25	01.07.2020	31.12.2020
32.	Cojocar Rodion	1976	doctor șt.	0,25	01.06.2020	31.12.2020
33.	Sieinschi Constantin	1989	doctor șt.	0,25	03.07.2020	31.12.2020
34.	Arseni Igor	1987	doctor șt.	0,25	01.06.2020	31.12.2020
35.	Drăniceru Mihail	1986	drd.	0,25	01.06.2020	31.12.2020
Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare						14,28

Pondereea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	14,28
---	-------

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2020					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.	Juc Victor	1967	doctor hab.	0,5	03.01.2020
	Juc Victor	1967	doctor hab.	0,25	03.01.2020
	Peru-Balan Aurelia	1968	doctor hab.	0,25	01.03.2020
	Juc Victor	1967	doctor hab.	0,5	01.07.2020
2.	Sprincean Serghei	1973	doctor hab.	0,25	03.01.2020
	Varzari Pantelimon	1946	doctor hab.	0,25	03.01.2020
	Sprincean Serghei	1973	doctor hab.	0,5	01.07.2020
3.	Stefu Lilia	1995	drd.	0,5	03.01.2020
	Cojocaru Rodion	1976		0,25	01.06.2020
4.	Mîndru Valeriu	1957	doctor șt.	1	03.01.2020
	Mîndru Valeriu	1957	doctor șt.	0,75	01.03.2020
	Dumitrascu Marica	1965	doctor șt.	0,25	01.03.2020
	Rusu Vitalie	1974	doctor șt.	0,25	01.07.2020
5.	Guștiuc Ludmila	1980		0,5	03.01.2020
	Grosu Lucia	1977		0,25	03.01.2020
	Chiper Natalia	1981	doctor șt.	0,25	01.07.2020

Pondereea tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării	14,28
--	-------

Conducătorul organizației vjuc JUC Victor
 Contabil șef LAZAENCO Tatiana LAZAENCO Tatiana
 Conducătorul de proiect CUSNIR Valeriu CUSNIR Valeriu

Data: 25 noiembrie 2020

LȘ

